

پایان‌نامه‌ی کارشناسی ارشد: علی پورعزیزحیدری، ۱۳۹۶

تدلیس در معاملات در فقه امامیه و حقوق ایران

تدلیس، از جمله مباحث بحث‌برانگیز حقوق قراردادهای است. در حقوق ایران، تدلیس را به «فریب دادن طرف قرارداد در انگیزه اصلی یا یکی از جهات تراضی» تعریف می‌کنند. در حقوق ما، تدلیس عیب اراده تلقی نمی‌شود، چون عیب اراده (رضا) منحصر به اکراه و اشتباه می‌باشد. در فقه، مشتبه ساختن حقیقت امر بر طرف مقابل، تدلیس تلقی می‌شود و با توجه به ضمانت اجرایی که برای تدلیس در نظر گرفته‌اند (خیار فسخ)، تدلیس عیب رضا تلقی نشده و ایراد عقد مبتنی بر قواعد فقهی مثل «قاعده لاضرر» یا «قاعده غرور» است. مفهوم تدلیس به دو عنصر بارز مشخص (عنصر مادی و عنصر روانی) نیاز دارد که به آنها ارکان تدلیس گفته می‌شود این ارکان در صورت وجود شرایطی که شامل فریب یک طرف عقد بوسیله طرف دیگر یا شخص ثالث است باعث تحقق تدلیس می‌گردد. از نظر دین اسلام تدلیس مورد مذمت و نکوهش قرار گرفته و حرمت آن با توجه به ادله گوناگون اثبات گردیده است. در قرآن بعنوان اولین منبع فقهی احکام و قوانین اسلامی، فریب و نیرنگ زدن به دیگران مورد نکوهش و مذمت قرار گرفته و از آیات متعدد مثل آیات اصحاب سبت (بقره، 65) مذمت برادران یوسف (یوسف، 17) و نهی از طلاق و رجوع مکرر به زنان (بقره، 230) می‌توان حکم کلی حرمت را برای تدلیس بدست آورد. از سنت نیز، بعنوان یکی دیگر از منابع فقهی در اثبات حرمت تدلیس استفاده می‌شود و احادیث و روایاتی که از پیامبر و امامان معصوم نقل گردیده، همگی بیانگر حرمت آن در بیع و نکاح می‌باشند. این پژوهش نیز با بررسی جامع و کامل به دنبال بررسی احکام مختلف آن در حقوق ایران و فقه امامیه است.

کلیدواژه‌ها: تدلیس، فقه اسلامی، فریب، سوءاظهار بدون تقصیر، سوءاظهار متقلبانه، معامله.

شماره‌ی پایان‌نامه: ۱۲۷۲۰۸۰۷۹۵۲۰۴۵

تاریخ دفاع: ۱۳۹۶/۱۱/۱۳

رشته‌ی تحصیلی: حقوق خصوصی

دانشکده: علوم انسانی

استاد راهنما: محمد رضا محمدزاده رهنی

M.A. Thesis:

Conducting transactions in Imamieh jurisprudence and Iranian law

Conduct is one of the controversial debates on contract law. In Iran's law, it defines "deceit the contractor in the main motive or in one direction". In our law, the falsification of will is

not considered, because the fault of the will (Reza) is unique to the reluctance and mistake. In jurisprudence, the constitution of the truth of the claim to the opposite side is deemed to be deconstruction, and according to the executive guarantee that is intended to be devised (the cucumber is terminated), the defect is not taken into account and the objection of the contract is based on legal rules such as the "rule of law" or "the rule Pride ". The concept of conveying to two distinct elements (material element and psychic element), which is referred to as the pillar, is the element that causes the realization of the situation if there are circumstances that involve deceiving one side of the contract by the other party or a third party. In terms of religion, Islam has been criticized and criticized, and its promise has been proven by various evidences. In the first place, as the first source of jurisprudence, Islamic jurisprudence has been condemned and deceived by others, such as the verses of the Sabbaths (Bagherah, 65) (Disclaimer of the Brothers of Joseph (Joseph 17), and the frequent divorce of women (Baqara, 230) A general rule of sanctity can be obtained for securing. Tradition also serves as another source of jurisprudence in order to demonstrate the mercy of conscience. Hadiths and verses that have been quoted from the Prophet Muhammad are all indicative of their reverence in marriage. This research is also based on a comprehensive review of its various rulings in Iranian law and Imamie jurisprudence.